

ЭЛЕКТРОТЕХНИКА САНОАТИ ВА РАҚОБАТБАРДОШ МАҲСУЛОТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 10 сентябрь куни электротехника саноатини янги босқичга олиб чиқиш ва рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш юзасидан тақдирот билан танишди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда электротехника тармоғини ривожлантириш, қўшилган қиймати юқори маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва экспортни кенгайтириш бўйича тизимли ишлар амалга оширилди. Натижада соҳада ишлаб чиқариш ҳажми 2018 йилдаги 4,7 триллион сўмдан 43,1 триллион сўмга етди, экспорт 1 миллиард доллардан ошди. Бугунги кунда Ўзбекистон электротехника маҳсулотлари 65 та давлатга етказиб берилмоқда.

Тармоқда маҳсулотлар таркиби ҳам ўзгармоқда. Мисдан тайёрланаётган маҳсулотларнинг ишлаб чиқарилиши ва экспорти ортди, паст қийматли маҳсулотларнинг улуши эса сезиларли камайди. Машиний техника бўйича ички талабнинг 80 фоизи маҳаллий маҳсулотлар ҳисобидан қопланмоқда, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг 30 фоизи экспорт қилинмоқда. Кўёш панеллари, юқори кучлинишли кабеллар, электромобилларни қувватлаш станциялари, вакуум ўчиргичлар, юқори кучлинишли ажратгичлар, иссиқлик насослари каби юзлаб янги турдаги маҳсулотлар ўзлаштирилди.

Жорий йилнинг етти ойида тармоқда 30 триллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, 706 миллион долларлик экспорт таъминланди. 148 миллион долларлик 16 та лойиҳа ишга туширилиб, 1,2 мингта иш ўрни яратилди. Йил якунигача 51 триллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, экспортни 1,6 миллиард долларга етказиш, 420 миллион долларлик 67 та лойиҳани ишга тушириш вазифаси белгиланган.

Тақдиротда 2030 йилгача электротехника ва унга ёндош саноатда ишлаб чиқариш ҳажминин 11 миллиард долларга, экспортни 5 миллиард долларга етказиш, 3 миллиард

доллар инвестиция жалб қилиш, мисга қўшилган қийматни 35 фоизга олиб чиқиш режалари кўриб чиқилди.

Бунинг учун юртимизда зарур хомашё базаси ва бозор мавжуд. Йилга 150 минг тоннадан ортиқ мис катоди ишлаб чиқаришмоқда, янги қувватлар ҳисобига мазкур кўрсаткич 300 минг тоннага етказилади. Шунингдек, 15 гигаватт кўёш ва шамол электр станцияларини ишга тушириш режалаштирилган бўлиб, бу электротехника маҳсулотлари учун йилга 500 миллион долларлик буюртма бозорини шакллантиради.

Шу билан бирга, соҳада ҳал этилиши зарур масалалар ҳам бор. Айрим корхоналарда айланма маблағ учун кредит олишда гаров таъминоти етишмаяпти, мис хомашёсини биржа орқали харид қилишда қўлай молиявий инструментлар талаб этилмоқда, йирик халқаро брендларни жалб этиш учун кафолатланган механизмларни кенгайтириш зарур. Аҳоли уй-жойлари қурилиши ортиб бораётгани ҳам электротехника маҳсулотларига талабни оширмоқда.

Шу муносабат билан тармоқ корхоналарини молиявий қўллаб-қувватлаш бўйича янги механизмлар тақлиф этилди. Жумладан, мис хомашёсини харид қилишда тўловнинг 25 фоизини корхоналар, қолган 75 фоизини “Ўсаноатэкспорт” АЖ амалга оширади. Корхоналар ушбу маблағни 90 кун ичда йиллик 6 фоизгача ставкада қайтаради. Бу мақсадлар учун 50 миллион доллар ресурс йўналтирилади.

Эндиликда кредитлар бўйича экспорт шартномалари, сугурта полислари каби бошқа таъминот турларини ҳам қабул қилиш имконияти яратилади. Инвестиция

лойиҳаларига миллий ва хорижий валютада ажратилган кредитларнинг бир қисми уч йил давомида қўллаб берилади.

Камида 50 миллион доллар сармоя киритадиган йирик халқаро бренд компанияларига солиқ имтиёзлари тақдим қилиниб, инфратузилмага эга тайёр бинолар тақлиф этилди. Электротехника саноати корхоналари учун солиқ ва боғхона имтиёзлари муддатини 2030 йилгача узайтириш, ёндош маҳаллий саноат корхоналарини ҳам қўллаб-қувватлаш назарда тутилмоқда.

Экспортни кенгайтириш мақсадида хорижий бозорларда савдо омборлари ташкил этиш, маҳсулотларни сертифициклаш ва ташқи бозорларга чиқариш жараёнларини энгиллаштириш чоралари қўрилади. Шунингдек, Афғонистон, Мўғулистон, Қозғистон ва Ироқ бозорларига комплекс технологик ечимлар экспортини кенгайтириш имкониятлари кўриб чиқилди.

Тармоқда инновация ва илмий-тадқиқот ишларини кучайтириш учун Тўртинчи саноат инновацион илмий-тадқиқот ва инновация марказини ташкил этиш тақлиф қилинди. Марказ янги маҳсулотларни рақамли моделлаштириш, синоводан ўтказиш, маҳаллийлаштириш, прототиплар тайёрлаш ва корхоналарга инжиниринг хизматлари кўрсатиш билан шугулланади.

Президентимиз мутасаддиларга электротехника саноатига қўшилган қийматини ошириш, юқори технологик маҳсулот ва материаллар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, маҳаллий корхоналарни глобал қиймат занжирларига олиб кириш бўйича топшириқлар берди.

ЎЗА

ЧИҚИНДИЛАРНИ ҚАЙТА ИШЛАШ БЎЙИЧА ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИҲАЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёев чиқиндиларни бошқариш тизимини тақомиллаштириш, уларни қайта ишлаш ва электр энергияси ишлаб чиқариш бўйича инвестиция лойиҳалари тақдироти билан танишди.

Мамлакатимизда экологик барқарорликни таъминлаш, машиний чиқиндиларни қайта ишлаш ва полигонларга юкланими камайтириш бўйича изчил ишлар амалга оширилмоқда. Мазкур йўналишда замонавий технологияларни жорий этиш, чиқиндиларни иқтисодий ресурсга айлантириш ва циркуляр иқтисодиёт тамойилларини кенг татбиқ этиш муҳим аҳамиятга эга.

Шу мақсадда 2026-2027 йилларда чиқиндиларни ёқиш орқали электр энергияси ишлаб чиқариш бўйича 6 та инвестиция лойиҳасини амалга ошириш белгиланган. Уларнинг умумий қиймати 933 миллион долларни ташкил этади. Лойиҳалар Хитой компаниялари билан ҳамкорликда амалга оширилмоқда.

1 сентябрь ҳолатига кўра, ушбу лойиҳалар доирасида 286,8 миллион доллар инвестиция ўзлаштирилган. Маҳаллий маҳсулот ва хизматлар хариди 76,6 миллион долларга етган. Қурилиш ишларига 2 минг нафар маҳаллий ишчи жалб этилган.

➤ Давоми 2-бетда

ЎЗБЕКИСТОН – СЕРБИЯ: МУШТАРАК МАНФААТЛАР САРИ ҚАТЪИЙ ИНТИЛИШ

Дўстлик вақт билан эмас, балки ишонч, ўзаро ҳурмат ва самимият билан мустаҳкамланади. Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги муносабатлар ҳам ана шундай мустаҳкам тамойилларга асосланган ҳолда бугун янги босқичга қўтарилмоқда. Икки мамлакат ўртасидаги алоқалар ўзаро манфаатдорлик, тенглик ва дўстона ҳамкорлик руҳида изчил ривожланиб бормоқда.

Акс садо

Бир пайтлар сиёсий мулоқот ва дипломатик муносабатлар доирасида намоён бўлган ҳамкорлик айни пайтда савдо-иқтисодий алоқалар, парламентлараро мулоқот, маданият ва гуманитар соҳаларни қамраб олган серкйра шерикликка айланди. Бу жараён икки халқ ўртасидаги яқинлик ва ўзаро англашувни янада мустаҳкамламоқда.

Сербия Жануби-шарқий Европа ва Болқон минтақасида муҳим ўрин тутган давлатлардан. Шу жиҳатдан ушбу мамлакат билан иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш Ўзбекистон учун Европа йўналишидаги савдо ва логистика алоқаларини кенгайтириш, замонавий ишлаб чиқариш таърибасини ўрганиш, янги бозорларга чиқиш ҳамда миллий маҳсулотларимиз экспортини кўпайтириш нуқтани назаридан жуда муҳим.

Ўз навбатида, Марказий Осиёнинг жадал тараққий этаётган йирик бозорларидан бири бўлган Ўзбекистон ҳам Сербия тадбиркорлари учун янги истиқболлар ва кенг иқтисодий имкониятларни тақдим этмоқда. Бу эса ўзаро манфаатли шериклини янада ривожлантириш учун мустаҳкам пойдевор яратди.

Бугун Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик шунчаки рақамлар

эмас, балки амалий натижалар билан ҳам ўзифодасини топомқда. Мамлакатимизда серб инвесторлари иштирокида фаолият юритаётган 9 та корхона ана шу ўзаро ишонч ва манфаатли шерикликнинг ёрқин намунасидир. Уларнинг 4 таси қўшма корхона, 5 таси эса хорижий инвестиция иштирокида ташкил этилган.

Ҳар бир корхона ортида сармоя, ташаббус ва янги ишбилармонлик гоёлари муҳасам. Энг муҳими, бу кўрсаткичлар Ўзбекистон ва Сербия ишбилармон доиралари ўртасидаги қизқиш тобора ортиб, иқтисодий шериклик учун янги имкониятлар майдони кенгайиб бораётганидан далолат беради. Бугун қўйлаётган ана шундай амалий қадамлар эртанги йирик лойиҳалар, янги сармоялар ва янада мустаҳкам иқтисодий ҳамкорлик учун ишончли замин ҳозирламоқда.

Давлатимиз раҳбарининг шу йил 7-8 сентябрь кунлари Сербия Республикасига ташрифи Ўзбекистон — Сербия муносабатлари тарихида янги саҳифа очди. Ушбу ташриф ўзаро ишонч ва дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлаш, иқтисодий шериклини кенгайтириш, янги истиқболли лойиҳаларни белгилаш ва икки томонлама муносабатларни янги амалий мазмун билан бойитиш йўлидаги муҳим қадам бўлди.

➤ Давоми 2-бетда

Бугунги шукуҳли кунларимизда турлитуман оммавий тадбир, шоу, томошалар жуда кўп. Техник ва технологик мўъжизалар томоша санъатини хайратомуз, дэкторатор ҳодисага айлантириб, замонавий санъат тушунчасини ниҳоятда кенгайтириб юборди. Ҳозирги ўрта ёшли авлод учун 1980 йилда бўлган Москва спорт олимпиадасидаги оммавий майдон томошаси хотирага чуқур ўрнашган дастлабки маҳобати томоша ҳодисаси бўлган эди. Бироқ ҳозирда уоштирилаётган оммавий тадбир-томошалар олдида қарийб ярим аср аввал намойиш этилган томоша ўтмишнинг жўн бир ҳодисаси бўлиб қолди, холос.

Ҳозир энди илмий-техник тараққиётнинг шундай босқичидамыки, ундай томошаларни чорқор бир ташкилот ҳам ўз имкониятлари доирасида уоштира олиши мумкин. Аммо мамлакат-давлат ҳаёти билан

ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЙ МЕРОСНИ ХАЛҚАРО МАЙДОНДА ТАРҒИБ ҚИЛИШ БЎЙИЧА МУҲИМ ИШЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев маданий меросни асраб-авайлаш, музей ишини ривожлантириш ва Ўзбекистон маданиятини халқаро майдонда тарғиб қилиш бўйича келгуси ишлар юзасидан тақдирот билан танишди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда тарихий меросни асраб-авайлаш, ёдгорликларни реставрация қилиш, музейларни модернизациялаш ва халқаро маданий ҳамкорликни кенгайтиришга эътибор изчил кучаймоқда. Бу ишлар гуманитар сиёсатнинг муҳим йўналиши, миллий ўзлиқни мустаҳкамлаш ва Ўзбекистоннинг туристик жозибадорлигини ошириш омилга айланмоқда.

ЮНЕСКО йўналишида эришилган натижалар алоҳида қайд этилди. Бутунжаҳон мероси қўмитасининг 48-сессиясида Ўзбекистоннинг “Тошкентнинг модернизм меъморилик: Марказий Осиё зонавийлиги ва анъаналари” миллий номинацияси Бутунжаҳон мероси рўйхатига киритилди. Ўзбекистон XX аср модернизми меъморий мероси бундай мақомга эга бўлган Марказий Осиё ва МДҲдаги биринчи давлат бўлди. Номинация таркибига Тошкент шаҳридаги 10 та муҳим объект киритилди. Бу сўнгги 25 йилда Ўзбекистоннинг ЮНЕСКО Бутунжаҳон мероси рўйхатига биринчи миллий киритилиши бўлди.

Фол сиёсий-дипломатик ишлар натижасида “Кўёш” гелиомажмуаси Бутунжаҳон мероси объекти таркибига қўллаб қолинди.

Янги халқаро мақом Тошкентнинг меъморий меросини асраб-авайлаш ва ўрганиш, маданий туризмин ривожлантириш, тадқиқотчилик, меъморлар ва халқаро экспертларни жалб этиш учун қўшимча имкониятлар яратди. Шу муносабат билан пойтахтнинг модернизм меъмориликнинг асраб-авайлаш ва тарғиб қилиш бўйича 2026-2030 йилларга мўлжалланган Давлат дастурини амалга ошириш кўзда тутилмоқда.

Шунингдек, ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон мероси рўйхатига киритиш учун “Зомин тоғлари” табиат объекти номинациясини тайёрлаш масаласи ҳам кўриб чиқилди. Ушбу ҳудуд Зомин давлат қўриқхонаси ва Зомин миллий табиат боғини қамраб олиб, қимматли арча ўрмонлари ҳамда ноёб ҳайвонлар ва қўшлар яшаш маконларига эга ягона тоғ табиий мажмуасини ташкил этади.

Тақдиротда Ўзбекистон Республикасининг ЮНЕСКО ишлари бўйича Миллий комиссияси котибияти фаолиятини тақомиллаштириш масалаларига ҳам тўхталиб ўтилди. Котибиятнинг ЮНЕСКОнинг ижодий шаҳарлар тармоғи, таълим берувчи шаҳарлар тармоғи, ассоциациялашган мактаблар тармоғи, ЮНЕСКО кафедралари, ассоциациялар ва клублар, шунингдек, глобал геопарклар тармоғида мамлакатимиз иштирокчи мувофиқлаштириш функцияларини кенгайтириш тақлиф этилмоқда.

Маданий мерос соҳасидаги амалий ишларга алоҳида эътибор қаратилди. Сўнгги йилларда маданий мерос объектларини реставрация қилиш учун давлат бюджетидан 466,4 миллиард сўм маблағ йўналтирилди. 305 та лойиҳа-смета ҳужжати тайёрланди, 55 та объектда ишлар якунланди, яна 152 та объектда ишлар давом этмоқда.

Ушбу ишларни тизимлаштириш мақсадида 8183 та маданий мероси объекти бўйича кадастр ҳужжатлари шакллантирилди. Ёдгорликларни қисқа муддатли ижарага бериш орқали 4187 та тадбиркорлик субъекти жалб этилиб, соҳавий жамғармага 27,9 миллиард сўм йўналтирилди. 2025 йилда 52 та объектга 152,9 миллиард сўм миқдорида маҳаллий ва хорижий инвестициялар жалб қилинди.

Ўзбекистонда Heritage Impact Assessment (HIA) — меросга таъсирини баҳолашнинг принципал янги тизимини жорий этиш Бухоро, Самарқанд, Хива, Шаҳрисабз каби ноёб тарихий шаҳарлар ва Тошкентнинг модернизм меъмориликнинг жадал қурилиш ҳамда инфратузилма ривож шариотида ҳимоя қилишда муҳим қадам бўлади.

Маданий мероснинг ягона рақамли платформасини, объектларнинг рақамли эгизакларини, Heritage Open Data тизимини, шунингдек, маданий мерос бўйича ситуацион марказини ташкил этиш тақлиф қилинмоқда. Бу марказ IoT-сенсорлар, сўнғий йўлдош маълумотлари, видеоахдиш ва сўнғий интеллектуал воситаларидан фойдаланган ҳолда мониторинг олиб бориш имконини беради. 2030 йилга қадар барча маданий мерос объектларини рақамлаштириш режалаштирилган.

Туристик юкланими бошқариш учун Visitor Management тизимини жорий этиш, рақамли чипталар қамровини кенгайтириш, туристлар оқимини прогноз қилиш ва заруратта қараб айрим объектларга ташриф лимитларини белгилаш кўзда тутилмоқда. Кадрлар тайёрлаш соҳасида мутахассислар тайёрлаш тизимини яратиш, Бухорода ихтисослаштирилган реставрация олий мактабини очил, Археология институтининг ҳудудий филиалларини ривожлантириш ва реставраторларни лицензиялашни жорий этиш режалаштирилмоқда.

Тарихий мерос ва замонавий инфратузилмани уйғунлаштирувчи янги лойиҳалар ҳам кўриб чиқилди. Хусусан, анъанавий усуллар ва замонавий лойиҳалаш, ишлаб чиқариш ҳамда реставрация технологияларини бириктирадиган ихтисослаштирилган мозаика марказини ташкил қилиш тақлиф этилмоқда. Марказ Тошкент мозаика мактабини сақлаш, мутахассислар тайёрлаш ва монументал санъатнинг янги йўналишини ривожлантириш майдонига айланади.

Ичан-қалъа музей-қўриқхонаси ҳудудда “Оллоқулихон қарвонсаройи” савдо марказини ташкил этиш лойиҳаси алоҳида кўриб чиқилди. Савдо нуқталарининг тартибсиз жойлашуви тарихий объектларнинг визуал яхлитлигини бузиши ва туристлар учун ноқулайликлар келтириб чиқариши қайд этилди. Янги лойиҳа анъанавий савдо руҳини сақлаш, ҳунармандлар учун шароит яратиш, кўргазма ва ярмаркалар ўтказиш, шунингдек, янги туристик нуқтани шакллантиришга қаратилган.

Келгусида номоддий маданий меросини асраб-авайлаш соҳасида давлат сиёсатининг яхлитлигини таъминлаш мақсадида Республика “Хунарманд” уюшмаси Ўзбекистон Республикаси Маданий мероси агентлиги билан ҳамкорлик қилади.

Самарқандда “Aga Khan Trust for Culture” жамғармаси билан ҳамкорликда Бибиҳоним мажмуасини консервация ва реставрация қилиш лойиҳасига алоҳида эътибор қаратилди. Лойиҳа маданий мерос объектларида меъморий консервация, илмий ўрганиш ва реставрация ишларини бошқариш бўйича халқаро стандартларни жорий этишни назарда тутди.

Лойиҳа доирасида ёдгорликни ҳужжатлаштириш ва тадқиқ этиш, археологик ва муҳандислик текширувлари, материаллар таҳлили, конструктив моделлаштириш ҳамда лойиҳа ечимларини ишлаб чиқиш ишлари олиб борилади. Маҳаллий мутахассисларни тайёрлашга алоҳида эътибор қаратилади. Кейинги босқичларда асосий гўмбаз ва унга туташ ишоотларни консервация қилиш, ҳудудни ободонлаштириш ва музей экспозициясини яратиш кўзда тутилган.

Турли тарихий даврларда мамлакатимиздан олиб чиқиб кетилган ноёб тарихий ёдгорликлар, археологик ашёлар, нодир қўлёзмалар ва санъат асарларини тизимли излаш, ҳуқуқий ҳимоя қилиш ва юртимизга қайтариш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида маданий бойликларни репатриация қилиш бўйича комиссияни шакллантиришга қарор қилинди.

Яқунда 2027-2035 йилларга мўлжалланган Маданий меросини ривожлантириш стратегияси бўйича тақлифлар кўриб чиқилди. Унда маданий меросни рақамлаштириш, моддий ва номоддий меросни асраб-авайлаш, маданий бойликларни репатриация қилиш, табиий меросни муҳофиза қилиш ва реставрацияни ривожлантириш дастурлари назарда тутилган.

Давлатимиз раҳбари тақдим этилган тақлифларни тақомиллаштириш ва уларнинг амалий ижросини таъминлаш бўйича топшириқлар берди.

ЎЗА

САҲНАДАГИ 35 ЙИЛ: ТАРИХ, БУГУН, КЕЛАЖАК

Мустақиллигимизнинг 35 йиллигига бағишланган байрам томошаси таассуротлари

боғлиқ оламшумул воқеалар борки, уларни сиёсий моҳиятини теран англаган ҳолда замонавий энг янги техник-технологик усулларда миллион-миллион томошабин аудиториясига тақдим этиш, бу энди фавқуллода катта тайёрларлик, масъулият ва алоҳида ёндашувларни тақозо этади.

Яқиндагина бўлиб ўтган мустақиллигимизнинг 35 йиллик майдон томошаси ҳудди шундай мазмун-моҳияти билан фавқуллода катта ташкилий ва гоъвий-бадий илзаниш,

интилиш самараси бўлди. Ҳеч иккиланмасдан айтиш жоизки, бу тадбир етиддан етмишгача — бари халқимиз ва хайрихоҳ дўстларимизни бефарқ қолдирмади. Янги Ўзбекистоннинг том маънодаги маънавий-маърифий, маданий қудратини намоён этди.

Одатда бундай томошаларни алоҳида тайёргарликсиз шунчаки кўриб бўлмади. Томошабин сифатида кириб борасиз-у, ўзингиз билмаган ҳолда унинг ичига сингиб,

иштирокчига айланиб кетасиз. Саҳнада кечаётган воқеалар кўз олдингиздан ўтибгина қолмай, хотирангизни уйғотади, тафаккурингизни ҳаракатга келтиради, кегаги кун билан бугунги кунни, бугун билан эртагги кунни бир-бирига боғлайди. Мустақиллигимизнинг 35 йиллигига бағишланган байрам тадбирини ана шундай томошалар қаторига қўйсақ тўғри бўлади.

➤ Давоми 3-бетда

2026 йил 11 сентябрь, 188-сон

ЧИҚИНДИЛАРНИ ҚАЙТА ИШЛАШ БЎЙИЧА ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИҲАЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Бошланиши 1-бетда

Лойиҳалар Қашқадарё, Самарқанд, Тошкент, Андижон, Фарғона ва Наманган вилоятларида амалга оширилади. Қашқадарё ва Самарқанддаги заводларни 2026 йилда, қолган ҳудудлардаги қувавтларни 2027 йилда ишга тушириш режалаштирилган.

Корхоналар тўлиқ ишга тушгач, йилга 3,6 миллион тонна қаттиқ маиший чиқинди қайта ишланади ҳамда 1,6 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилади. Шу билан бирга, “ноль чиқинди” тамойилига босқичма-босқич ўтиш, полигонларга юкламани камайтириш ва экологик вазиятни яхшилаш имкони кенгайди.

Тақдиротда чиқиндилардан энергия олиш бўйича Сингапур, Жанубий Корея, Хитой компанияларининг яна 5 та истиқболли инвестиция лойиҳаси ҳам кўриб чиқилди. Уларнинг умумий қиймати 625 миллион доллар бўлиб, Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Сурхондарё, Бухоро ва Хоразм вилоятларида амалга оширилиши назарда тутилган.

Ушбу лойиҳалар натижасида йилига 1,9 миллион тонна қаттиқ маиший чиқинди қайта ишланиб, 635 миллион

киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилади. 500 та янги иш ўрни яратилади, 158 миллион куб метр табиий газ иқтисод қилиниб, иссиқхона газлари ҳажми 316 минг тоннага камайтирилади.

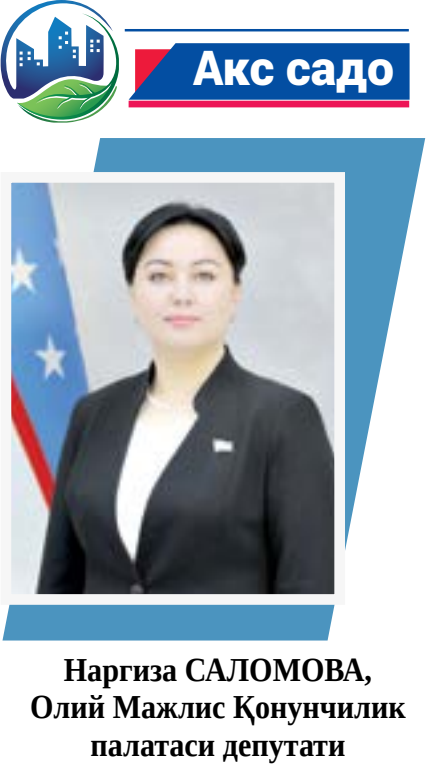
Мутасаддилар полигонлар ва чиқинди ёқиш заводларини ташкил этиш харажатлари, ер майдонларига эҳтиёж, бюджет тушумлари ва экологик самарадорлик бўйича таққослама таҳлилларни тақдим қилди. Хорижий тажриба асосида чиқиндиларни атроф-муҳитга минимал даражада тасир кўрсатган ҳолда ёқиш ва инвесторлар мажбуриятлари бўйича асосий шартлар кўриб чиқилди.

Давлатимиз раҳбари лойиҳаларни жаддалаштириш, инвесторлар учун зарур инфратузилма ва ташкилий шароитларни яратиш, маҳаллийлаштириш даражасини ошириш ҳамда соҳада малакали кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратиш зарурлигини таъкидлади.

Бу борада “Green University”, Самарқанд давлат университети ва Қарши давлат университети билан ҳамкорликда чиқинди ёқиш заводлари учун 1 минг нафар мутахассисдан иборат кадрлар захирасини шакллантириш вазифаси белгиланди.

ЎЗА

ЎЗБЕКИСТОН – СЕРБИЯ: МУШТАРАК МАНФААТЛАР САРИ ҚАТЪЙ ИНТИЛИШ

Наргиза САЛОМОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты

Бошланиши 1-бетда

Айниқса, Белградда давлатимиз раҳбарининг катта ҳурмат ва эҳтиром билан кутиб олингани Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги дўстона ва ишончли муносабатларнинг яна бир ифодаси бўлди.

Сербия саройида ўтган олий даражадаги музокаралар Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги дўстлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларида янги саҳифа очди. Самиий ва конструктив руҳда кечган мулоқотлар чоғида икки давлат ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликни янада ривожлантиришнинг долзарб масалалари атрофида муҳокама қилиниб, уни сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқишга қаратилган устувор йўналишлар белгиланб олинди.

Эришилган келишувлар эса сиёсий мулоқот ва ўзаро ишонччи янада мустаҳкамлаш билан бир қаторда, савдо-иқтисодий алоқалар, инвестициявий шериклик, sanoat кооперацияси, ҳудудлараро муносабатлар ҳамда маданий-гуманитар ҳамкорликни янги мазмун билан бойитишга кенг йўл очди. Бу икки давлатнинг муштарак манфаатлар сари қатъий интилиши, ҳамкорликни аниқ натижалар билан мустаҳкамлаш борасидаги сиёсий иродасининг ёрқин ифодасидир.

Келгусида дипломатик ваколатхоналар фаолиятининг йўлга қўйилиши ва парламентлараро форумнинг ташкил этилиши Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги кўп қиррали муносабатларнинг институционал асосларини янада мустаҳкамлайдиган муҳим қадамлардан бири бўлади. Бу ташаббуслар икки мамлакат ўртасидаги сиёсий мулоқотни янги босқичга олиб чиқиш, ўзаро ишонч ва аңлашувини янада юксалтириш учун мустаҳкам замин яратди.

Шу билан бирга, савдо-иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш, маданий-гуманитар алоқаларни ривожлантириш, тажриба ва

билим алмашинувини фаоллаштириш учун янги имкониятлар эшигини очди. Парламентлар ва дипломатик институтлар ўртасидаги яқин ҳамкорлик эса икки халқ манфаатларига хизмат қиладиган истиқболли лойиҳаларни илгари суришда муҳим омилга айланади.

2026-2028 йилларга мўлжалланган санаотда шериклики ривожлантириш бўйича қўшма ҳаракатлар режасининг қабул қилиниши Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни янги босқичга олиб чиқиш йўлидаги муҳим қадамлардан бири бўлди. Мазкур ҳужжат икки мамлакат ўртасида эришилган келишувларни ҳаётига изчил татбиқ этиш, истиқболли қўшма лойиҳаларни амалга ошириш ва sanoat кооперациясини янада кенгайтириш учун мустаҳкам ҳуқуқий ва амалий замин яратди.

Энг муҳими, у орқали икки давлатнинг ишлаб чиқариш салоҳиятини уйғунлаштириш, замонавий технологиялар ва илгор тажрибалар алмашинувини йўлга қўйиш, янги инвестициявий имкониятларни рўёбга чиқариш учун кенг йўл очилади. Айниқса, sanoat соҳасидаги ҳамкорликнинг чуқурлашуви нафақат иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш, балки икки мамлакат тадбиркорлари ўртасидаги ишончли шериклик муносабатларини ҳам янги босқичга кўтаришда гоят муҳим.

Самарқанд вилояти ва Воеводина ҳамда Самарқанд ва Нови-Сад шаҳарлари ўртасида тўғридан тўғри алоқалар ўрнатилгани ҳудудлараро ҳамкорликни ривожлантириш билан бирга савдо-иқтисодий муносабатларни кенгайтириш, инвестициявий лойиҳаларни амалга ошириш, туризм салоҳиятидан унумли фойдаланиш, маданий-маърифий ва таълим соҳаларидаги алоқаларни янада ривожлантиришга хизмат қилади. Асосийси, бу нафақат иқтисодий манфаатларни уйғунлаштириши, балки икки халқ ўртасидаги дўстлик, ўзаро ҳурмат ва ишонч ришталарини янада мустаҳкамлайди.

Президентимизнинг Сербиянинг олий давлат муқофоти — Катта занжирли Сербия Республикаси ордени билан тақдирланиши икки мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатлар ва ўзаро ҳамкорликка берилган юксак баҳолидир. Бу эътироф Сербия халқининг Ўзбекистонга юксак ҳурмати, мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ва икки томонлама муносабатларни янада ривожлантиришга қатъий интилиш рамзи.

Ташрифининг энг муҳим натижаларидан яна бири Президентимиз Шавкат Мирзиёев ва Сербия Республикаси Президенти Александр Вучич томонидан Стратегик шериклик муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги қўшма декларациянинг имзолангани бўлди. Мазкур ҳужжат икки давлат муносабатларини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариб, Ўзбекистон ва Сербия ўртасида узоқ муддатли, ўзаро манфаатли ва барқарор ҳамкорликни ривожлантириш учун мустаҳкам асос яратди.

Ташриф доирасида эришилган келишувлар, илгари сурилган ташаббуслар ва белгиланган устувор вазифалар Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги дўстона алоқаларни янги мазмун билан бойитиб, ўзаро манфаатли шерикликни янада кенгайтириш учун мустаҳкам замин ҳозирлади.

Қутбиддин БУРҲОНОВ, Сенатнинг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси

Чунки оддий фуқаро учун хавфсизлик, аввало, ўз кўчасида, маҳалласида, хонадони атрофида, фарзанди ўқийдиган мактаб, ишга ёки бозорга борадиган йўлда намоён бўлади. Қаерда бўлишидан қатъи назар, инсон ўзини хавфсиз ҳис қилса, давлатга ишончи ҳам ортади.

Шу маънода, ички ишлар органларининг жамоат хавфсизлигини таъминлаш фаолиятини янада такомиллаштиришга қаратилган қарорлар бугунги кунда тинчлик ва осойишталикни таъминлашнинг муҳим ҳуқуқий асосларидан бири бўлиб хизмат қилмоқда.

Бу ҳужжатларнинг аҳамиятини, аввало, жамоат хавфсизлигига ёндашув ўзгараётганида деб биламан. Илгари ҳуқуқбузарлик юз берганидан кейин унга муносабат билдириш асосий вазифалардан бири бўлган, бугунги ёндашувда эса ҳуқуқбузарликни содир этишга олиб келиши мумкин бўлган сабаб ва омилларни олдиндан аниқлаш, уларни бар-тараф этиш, хавф гуруҳидаги шахслар билан манзилли ишлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу жуда муҳим ўзгариш.

Чунки жиноят содир бўлганидан кейин уни очиш ва айбдорни аниқлаш, албатта, муҳим. Аммо ундан ҳам муҳимроғи — ўша жиноятнинг умуман содир бўлишига йўл қўймаслик.

Профилактика инспекторларининг маҳалладаги роли ва масъулиятини оширишга қаратилган ёндашуви алоҳида таъкидлаш лозим. Чунки профилактика инспектори халқ билан энг яқин ишлайдиган давлат вакилидир. У маҳалладаги вазиятни, оилалардаги муаммоларни, ёшлар билан боғлиқ масалаларни, ижтимоий хавф гуруҳига кирувчи шахсларни яхши билиши керак.

Энг муҳими, профилактика инспектори фақат ҳуқуқбузарлик содир этган шахс билан эмас, балки ҳуқуқбузарлик юз беришига олиб келиши мумкин бўлган ҳолатлар билан ҳам ишлаши зарур.

Масалан, бир оилاداги низо ўз вақтида аниқланиб, тегишли чора кўрилса, кейинчалик оғир оқибатларнинг олдини олиш мумкин. Ёки ёшнинг таълимдан узилиб қолиши, ишсизлиги, нотўғри муҳитга тушиб қолишга бефарқ бўлинмаса, унинг келажақда ҳуқуқбузарликка қўл уриши эҳтимоли ҳам камаяди.

Демак, профилактика фақат назорат эмас. Профилактика инсон муаммосини вақтида кўриш, эшитиш ва унга ечим топишга ёрдам беришидир.

Шу нуқтани назардан, ички ишлар органларининг аҳоли билан очиқ ва яқин мулоқотини кучайтириш жуда тўғри йўналиш. Фуқаро ички ишлар органига фақат бирор муаммоси юзгага келганда мурожаат қиладиган эмас, балки унинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялайдиган ишончли тизим сифатида қарashi керак.

Бу ишонччи эса фақат қонун ёки қарор билан эмас, ҳар кунги амалий фаолият билан қозониш мумкин. Инсоннинг мурожаатига ўз вақтида жавоб бериш, муаммосини эшитиш, зарур ҳолларда бошқа мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда ечим топиш — бунинг барчаси жамоат хавфсизлигининг бир қисми.

Шу боис, ички ишлар органлари бўлинмаларининг хизмат йўналиши ёки хизмат ҳудудидан қатъи назар, фуқароларнинг мурожаатлари ва хабарларига тезкорлик билан муносабат билдиришга қаратилган ёндашуви ижобий баҳолалайман. Чунки фуқаро учун энг муҳими унинг мурожаати кимга тушгани эмас, муаммосига қандай муносабат билдирилаётганидир.

Жамоат хавфсизлиги деганда, албатта, фақат жиноятчиликка қарши курашни тушунамслигимиз керак. Бу тушунча анча кенг. Унда жамоат тартибини сақлаш,

Хавфсизлик

Бугун мамлакатимизда инсон қадр, ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, аҳолига тинч ва осойишта ҳаёт учун муносиб шароит яратиш давлат сиёсатининг энг устувор йўналишларидан бирига айланди. Бу борада, айниқса, ички ишлар органларининг жамоат хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги ислохотлар алоҳида аҳамият касб этмоқда.

ТИНЧЛИК ВА ОСОЙИШТАЛИК — ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИНИНГ ЭНГ МУҲИМ ШАРТИ

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, пробация тизими билан ишлаш каби йўналишлар бир-бири билан узвий боғлиқ.

Масалан, йўл ҳаракати хавфсизлиги ҳар бир оиланинг хавфсизлиги демакдир. Йўлдаги тартиб, ҳайдовчи ва пидеянинг масъулияти, мактаблар атрофидаги ҳаракат хавфсизлиги, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш — буларнинг барчаси халқнинг кундалик ҳаётига бевосита таъсир қилади.

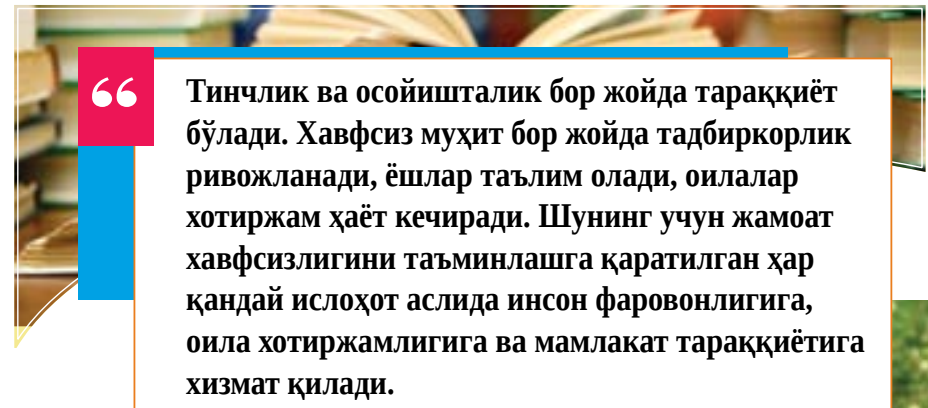
Шунинг учун йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати фаолиятини ҳам умумий жамоат хавфсизлиги тизимининг ажралмас қисми сифатида кўриш керак.

Пробация хизмати ҳақида ҳам алоҳида тўхталаш лозим. Чунки жазони ўтаб чиққан ёки суд томонидан белгиланган талаблар

Чунки ҳуқуқбузарликнинг сабаби баъзан ҳуқуқий эмас, ижтимоий муаммога бориб тақалади. Ишсизлик, оилавий келишмовчилик, ёшларнинг бўш вақти, таълимдан узилиш, ижтимоий мослашувдаги қийинчиликлар — буларнинг ҳар бири ўз вақтида эътибор талаб қилади.

Шунинг учун жамоат хавфсизлиги тизимида “муаммо юзгага келса, чора кўрамиз” деган ёндашувдан “муаммони олдиндан кўрамиз ва уни бартараф этишга ҳаракат қиламиз” деган ёндашувга ўтиш жуда муҳим.

Яна бир муҳим масала — тезкорлик. Бугун ахборот жуда тез тарқалади. Бирор ҳодиса юз берганда фуқаро унинг ортидан ким ҳаракат қилаётганини, қачон чора кўрилишини кутиб ўтирмайди. Шу боис, жамоат хавфсизлиги тизими ҳам замонавий, тезкор

“Тинчлик ва осойишталик бор жойда тараққиёт бўлади. Хавфсиз муҳит бор жойда тадбиркорлик ривожланади, ёшлар таълим олади, оилалар хотиржам ҳаёт кечиради. Шунинг учун жамоат хавфсизлигини таъминлашга қаратилган ҳар қандай ислохот аслида инсон фаровонлигига, оила хотиржамлигига ва мамлакат тараққиётига хизмат қилади.

асосида назоратда бўлган шахсни жамиятга қайта мослаштириш, яна ҳуқуқбузарлик содир этишининг олдини олиш нафақат ички ишлар органлари, балки бутун жамиятнинг вазифасидир.

Инсон хатога йўл қўйган бўлиши мумкин. Лекин уни тўғри йўлга қайтариш, касбга йўналтириш, иш билан таъминлаш, оила-си ва жамиятга мослашишга қўмақлаштириш орқали ҳаётини ижобий томонга ўзгартириш мумкин.

Бу ерда профилактика ва пробация хизматларининг ўзаро ҳамкорлиги жуда муҳим. Зеро, мақсад фақат назорат қилиш эмас, балки қайта ҳуқуқбузарлик содир этилишининг олдини олишдир.

Менимча, бугунги ислохотларнинг энг муҳим жиҳатларидан бири ҳам шуки, жамоат хавфсизлигига масъул бўлинмаларнинг фаолияти алоҳида-алоҳида эмас, балки ягона ва узвий тизим сифатида ташкил этилмоқда.

Профилактика инспектори маҳаллада ишлайди, жамоат тартибини сақлаш хизмати кўчалар ва жамоат жойларида хавфсизликни таъминлайди, йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати транспорт ва пидеялар ҳаракатини назорат қилади, пробация хизмати эса муайян хавф гуруҳидаги шахслар билан манзилли ишлайди.

Агар шу хизматлар ўзаро маълумот алмашиб, бир-бирини тўлдириб, ягона мақсад йўлида ишласа, натижа ҳам самарали бўлади.

Жамоат хавфсизлигини таъминлашда фақат ички ишлар органларининг ўзига суяниб қолиш тўғри эмас. Бу — бутун жамиятнинг умумий вазифаси. Маҳалла фаоллари, нуруийлар, хотин-қизлар фаоллари, таълим муассасалари, ёшлар ташкилотлари, соғлиқни сақлаш тизими, бандлик хизматлари ва бошқа мутасадди ташкилотлар ички ишлар органлари билан ҳамкорликда ишласа, профилактика самараси янада ошади.

ва рақамли имкониятлардан самарали фойдаланадиган бўлиши керак.

Бироқ ҳар қандай замонавий технология ортида инсон омили борлигини унутмаслигимиз шарт. Техника қанчалик ривожланган бўлмасин, фуқаро билан муомала маданияти, унинг мурожаатига муносабат, масъулият ва ҳалоллик биринчи ўринда туради.

Ички ишлар ходими халқ билан мулоқот қилганда, аввало, давлатнинг юзини намоён қилади. Шунинг учун унинг одоби, билим ва касбий маҳорати, қонунга содиқлиги жамоатнинг давлат органларига ишончига бевосита таъсир қилади.

Бугунги ислохотлардан кутилаётган энг катта натижа ҳам, назаримда, халқнинг ўзини хавфсиз ҳис қилиши ва давлат органларига ишончи янада мустаҳкамланишидир.

Фуқаро тунда кўчасидан хотиржам юрса, фарзанди мактабга хавфсиз бориб келса, маҳаллада низо ёки муаммо пайдо бўлганда унга таъқида ечим топила, йўللарида тартиб таъминланса, ҳуқуқбузарликка мойил шахс билан манзилли ишланса, шунинг ўзи ислохотларнинг одамлар ҳаётидаги амалий натижасидир.

Шу маънода, жамоат хавфсизлиги масаласини фақат статистик кўрсаткичлар билан баҳолаш тўғри эмас. Албатта, жиноятчиликнинг камайтилиши, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш кўрсаткичлари муҳим. Аммо яна бир кўрсаткич бор — халқнинг хотиржамлиги.

Одамлар ўз маҳалласида, кўчасида, иш жойида, таълим муассасасида ўзини қанчалик хавфсиз ҳис қилмоқда? Уларнинг мурожаатлари қай даражада эшитилмоқда? Муаммолари қанчалик тез ҳал этилмоқда? Давлат органларига ишончи қандай?

Ислохотларнинг ҳақиқий самараси ана шу саволларга берилган жавобларда намоён бўлади.

Шунинг учун бугунги вазифа қабул қилинган қарорларни қоғозда қолдирмасдан, уларда белгиланган механизмларни ҳар бир маҳаллада, ҳар бир ҳудудда амалиётга самарали татбиқ этишдир.

Профилактика инспектори маҳалладаги ҳар бир муаммони билиши, фуқаро билан мулоқот қилиши, хавфли вазиятларни олдиндан кўра олиши керак. Жамоат тартибини сақлаш ходими жамоат жойларида тартиб ва хавфсизликни таъминлаши лозим. Йўл ҳаракати хавфсизлиги ходими инсон ҳаётини биринчи ўринга қўйиши зарур. Пробация хизмати эса инсонни қайта тарбиялаш ва жамиятга қайтаришга қаратилган ишларни самарали ташкил этиши керак.

Ана шу вазифалар бир-бири билан уйғунлашса, биз кутган натижага эришамиз.

Бугунги ислохотлар натижасида ички ишлар органлари билан халқ ўртасидаги муносабатлар янада мустаҳкамланади. Ички ишлар ходими халқдан узоқда турган назоратчи эмас, балки халқ билан бирга, унинг тинчлиги ва хавфсизлиги учун хизмат қиладиган масъулиятли давлат вакили сифатида намоён бўлади.

Зеро, жамоат хавфсизлиги фақат ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг вазифаси эмас. Бу ҳар бир оила, ҳар бир маҳалла, ҳар бир фуқаро учун дахлдор масала.

Тинчлик ва осойишталик бор жойда тараққиёт бўлади. Хавфсиз муҳит бор жойда

тадбиркорлик ривожланади, ёшлар таълим олади, оилалар хотиржам ҳаёт кечиради. Шунинг учун жамоат хавфсизлигини таъминлашга қаратилган ҳар қандай ислохот аслида инсон фаровонлигига, оила хотиржамлигига ва мамлакат тараққиётига хизмат қилади.

Давлатнинг энг катта бойлиги — тинч ва хотиржам халқ. Халқнинг давлатдан энг катта кутилмаси эса ўз ҳаёти, оиласи, фарзандлари ва келажаги хавфсиз эканини ҳис қилиб яшашидир.

Бугунги ислохотларнинг бош мақсади ҳам айнан шу — инсон учун хавфсиз муҳит яратиш, ҳуқуқ ва манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш ва ҳар бир маҳаллада тинчликни таъминлаш. Шундай экан, жамоат хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги ҳар бир ислохотни инсон тақдир, оила хотиржамлиги ва халқ осойишталиги нуқтани назаридан баҳолашимиз керак. Ана шунда қабул қилинаётган қарорлар, янгиланаётган тизим ва кўрилаётган чора-тадбирлар ўзининг энг асосий мақсади — халқ розилиги ва инсон қадрини таъминлашга тўлиқ хизмат қилади.

Шухрат РИЗАЕВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
ёшлар мураббийси, профессор

Мустақиллигимизнинг 35 йиллигига бағишланган байрам томошаси таассуротлари

Миллий юксалиш йўллари қутлуқ бўлсин, Янги Ўзбекистон!

“Эл бой бўлса, юрт бой”, дейди халқимиз. Бу ҳикматда давлатнинг кучи, аввало, одамларнинг осуда ҳаёти ва ҳалол меҳнати билан белгиланиши ҳақида оддий, аммо теран маъно бор. Мамлакат салоҳиятини янги корхоналар, инвестициялар ва миллиардлаб маблағлар билан ҳам ўлчаш мумкин. Бироқ уларнинг асл қадри одамлар рўзгорига сезилиб, меҳнатига куч, эртанги кунига ишонч бергандагина намоён бўлади.

Сўнгги йилларда камбағалликни қисқартириш бўйича қилинаётган ишлар натижасини бүгун кўпчилик ўз ҳаётида ҳис қилмоқда. Энг муҳими, муаммо яширилмай, очиқ тан олинди. Амалий натижаларни рақамлар ҳам тасдиқлайди. Камбағаллик даражаси 2017 йилдаги 35 фоиздан 4 фоизга тушди. Бу рўзгорига барака кирган ва турмуши яхшиланган 10 миллион инсоннинг розилиги ва хотиржамлигидир.

Давлатимиз раҳбари раислигида 3 сентябрь кунги камбағалликни қисқартириш ва аҳоли даромадларини ошириш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишида ҳам бу масалага алоҳида эътибор қаратилди. Йил бошида камбағаллик даражаси 5,8 фоиз бўлиб, эҳтиёжманд аҳоли сони 2 миллион 200 мингтани ташкил этган эди. Бугун эҳтиёжмандлар сони 1 миллион 500 мингга тушди. Ўзгаришлар ҳаёти енгилашган, меҳнатига суянич топган, рўзгорига файз кирган юз минглаб инсонлар тақдирини ақс этмоқда. Ишчи тўғри ташкил этган 49 та туман ва 3429 та маҳалланинг ишсизлик ва камбағалликдан холи ҳудудга айлланиб бораётгани ўз меҳнати ва қобилияти билан ҳаётини яхшилаш учун имкониятини кенгайтириш госяи тобора чуқур илдиэ отаётганини кўрсатади.

Иқтисодий имкониятини яратишнинг ўзи ҳали натижа дегани эмас. Уни тўғри йўналтириш, инсонни унга тайёрлаш ва бошланган ишни охиригача етказиш ҳам муҳим. Худудларда сўнгги бир йилда ташкил этилган 86 мингта кичик корхонанинг 15 мингтаси, яъни 17 фоизи фаолиятини тўхтатгани шу ҳақиқатни ўйлашга мажбур қилади. Банкдан кредит олиб, ўз бизнесини йўлга қўя олмаган 62 минг фуқароннинг қарзини қайтаришда қийналаётгани эса масаланинг яна бир ориқли томонини кўрсатмоқда. Демак, инсонга маблағ бериш билан иш битмайди. Унга қайси ишни бошлаш, бозорни қаердан топиш, маҳсулотини қандай сотиш, даромадини қандай кўпайтиришни ҳам ўргатиш керак.

Энди асосий эътибор маблағни ажратишдан кўра, уни барқарор даромад манбаига айлантиришга қаратишмоқда. Оилавий ва ёшлар тадбиркорлиги учун имтиёзли кредитларни бошқариш ваколати туман штабларига берилди. Кредитнинг миқдори, уни нақд ёки нақдсиз ажратиш, қайтариш муддати ва тўлов графиги бизнеснинг хусусиятига қараб белгиланади. Айтайлик, масвумий даромад оладиган деҳқон билан ҳар ой пул айланмаси бўладиган хизмат кўрсатувчи

Фаргона вилоятининг Риштон тумани тадбиркор, ишбилармон ва хунармандлар худуди сифатида эътироф этилади. Бу бежиз эмас. Чунки халқимиз ҳар доим гўзалликка ошно бўлиб, ҳалол меҳнатдан завқ олиб яшаган. Шу орқали мамлакат тараққиётига ҳисса қўшиб, эл фаровонлиги йўлида хизмат қилган. Фақат юртдошларимиз истеъдоди, ишбилармонликдаги бор маҳорати ва матонатини кўрсата олиши учун имконият берилса, бас.

Янги Ўзбекистонда яратилган шароит, тадбиркорларга қаратилган эътибор сабаб бүгун риштонликлар жўшиб меҳнат қилаяпти. Иқболжон Исроилов ана шундай тадбиркорлардан. У “Asia Star” хусусий корхонаси раҳбари. Кейинги йиллардаги ислохотлар сабаб Иқболжон ўз йўлини топди. У асос солган корхонада ун қориш мосламасидан тортиб, ғишт қолипловчи дастгоҳчадан ишлаб чиқарилади. Тадбиркорлар ва аҳоли учун зарур кўмир брикетлари ва иситиш қозонлари ҳам

Ҳар бир инсон ҳаётида имконият эшиги очилган лаҳза бор. Ана шу имконият инсонга ўз кучига ишониш, меҳнатига суяниш ва ўз йўлини топиш учун куч беради.

ИМКОНИЯТ БЕРИЛГАН ЖОЙДА РИЗҚ УНАДИ

тадбиркорнинг қарзни қайтариш имконияти турлича. Янги тартиб ана шу фарқни ҳисобга олишга шароит яратади.

Туманлар ихтиёрига берилган маблағ салмоқли: оилавий тадбиркорлик учун 1 триллион 370 миллиард сўм, ёшлар тадбиркорлиги учун 450 миллиард сўм ресурс мавжуд. Камбағалликни қисқартириш давлат мақсади жамғармасидан 240 миллиард, Бандлик жамғармасидан 100 миллиард, учта “дафтар”дан 760 миллиард сўм ва компенсациялар учун 300 миллиард сўм йўналтирилади. Жами 3 триллион 200 миллиард сўм туманлар ихтиёрида бўлади. Энди асосий масъулият ҳам шу ерга қўчади: маблағ берилдими, кейинги савол лойиҳа ишлаяптими, инсон даромад тояптими, кредитни қайтариш имконияти борми деган масалаларга бориб тақалади.

Янги механизм тадбиркорликни яқка ҳаракатдан ҳамкорликка олиб чиқишни ҳам кўзда тутди. 10 та оила билан кооперация қилган лидер тадбиркор 500 миллион сўмгача, 100 та оила билан ишлаган тадбиркор 5 миллиард сўмгача гаровсиз кредит олиши мумкин. Масалан, битта тадбиркор махсулот сотиш, хомашё етказиб бериш ёки тайёр махсулотини қабул қилиш тизимини йўлга қўйса, ўнлаб оилалар учун доимий буюртма ва даромад пайдо бўлади. Шу орқали кредит бир бизнес билан бирга бир нечта хонадон учун ҳам даромад манбаини ҳаракатга келтиради.

Кредит тарихида кечикиш бўлган эҳтиёжманд фуқаролар учун ҳам эшик ёпилмади. Уларнинг янги лойиҳаси алоҳида ўрганилиб, имконияти бор ҳолларда имтиёзли молиялаштирилади. Бунда кечаги қарздорларнинг ўзига эмас, янги лойиҳанинг даромад келтириш имкониятига қараш муҳим. Чунки қарзни қайтаришнинг энг ишончли кафолати кўп ҳолларда инсоннинг барқарор даромад манбаига эга бўлишидир.

Инклизив молиялаштиришнинг туман штаблари ваколатига ўтказилиши шу мақсадга хизмат қилади. Меҳнат қилиш истаги бор, лекин имконияти чекланган инсон учун оддий кредит шартлари тўғри келмаслиги мумкин. Шунинг учун ҳар бир лойиҳани инсоннинг шароити, қобилияти ва даромад олиш имконияти билан бирга баҳолаш талаб этилади.

Кредит, субсидия ва компенсация шартларини ягона қолипда белгилаш ўрнига, уларни ҳудуднинг иқтисодий имкониятидан келиб чиқиб янгиллаб бориш белгиланмоқда.

Чунки туманда қайси махсулотга талаб борлиги, қайси касбга ишчи кераклиги ва қайси бизнес тури тезроқ даромад бериши жойини ўзида кўринади. Шунинг учун қарор ҳам муаммога яқин жойда қабул қилинса, маблағнинг йўналиши аниқроқ бўлади.

Шунингдек, маблағ бериш жараёнининг ўзи натижа сифатида қабул қилинмайди. Кредит олган одам ишини бошладими, махсулотига харидор топдими, даромади ошдими, оиласидан яна кимни иш билан таъминлай олди — асосий баҳолаш шу саволлар асосида бўлиши керак. Шунда 3 триллион 200 миллиард сўм оддий молиявий ресурс бўлиб қомай, одамларнинг меҳнати ва даромадига айланади.

Молиялаштириш тартиби ўзгариши билан ишнинг энг муҳим бўгини — уни амалга оширадиган инсонга ҳам талаб кучаймоқда. Иқтисодиёт вазирлиги ва Марказий банк ҳудудларнинг имконияти ва эҳтиёжидан келиб чиқиб, молиялаштириш механизмларини ҳар қорақда янгиллаб боради. Кечаги усул бугунги эҳтиёжга жавоб бермаса, уни ўз вақтида ўзгартириш керак. Чунки иқтисодиёт бир жойда турмайди, маҳалладаги эҳтиёж ҳам ҳар кун ўзгариб боради.

Шу талабдан келиб чиқиб, туман штаблари маҳалладаги ҳоким ёрдамчиларини “лойиҳабай” ишлаш тизимига ўтказди. 8992 та маҳаллада фаолият юритаётган

ҳоким ёрдамчиларининг иш самараси қайта баҳоланади: ташаббускор ва натижа кўрсатаётган қадрлар қўллаб-қувватланади, вазифаси ҳам келмайдиганлар ўрни янгиланади. Шу бос, кадрни алмаштириш билан чекланимай, уни тайёрлашга ҳам ургув берилмоқда. Икки ой ичида махсус ўқув маркази ташкил этилиб, хорижий мутахассислар жалб қилинади. Ҳоким ёрдамчисига кредит ажратиш тартибини билишнинг ўзи қифоя қиймайди: у бизнес госяини лойиҳага айлантириши, унинг бозорини кўриши, харажат ва даромадини ҳисоблаши, тадбиркорни иш бошлагандан кейин ҳам кузатиб бориши керак.

Энг яхши натижа кўрсатган ходимлар учун хориж тажрибасини ўрганиш имконияти яратилади. Йил якунига қадар ҳар бир тумандан икки нафардан энг яхши ҳоким ёрдамчисининг Хитой, Япония ва Туркияда малака ошириши режалаштирилмоқда. Намунали ходимларга алоҳида малака даражаси берилиб, 50 фоизгача устамга тўланиши ҳам бир сигнални англатади: маҳалладаги меҳнат қадрланади, натижа кўрсатган кадрнинг масъулияти ҳам, имконияти ҳам ортади.

Тадбиркорлик инфратузилмасига оид лойиҳаларни бошқаришдаги ўзгариш қарорни муаммога қийнаштиришга қаратилган. Масалалар вилоят даражасида ҳал қилинверса, жойдаги эҳтиёжни аниқлашдан тортиб, маблағни ажратишгача бўлган жараён

чўзилиши мумкин. Энди тумanning лойиҳа буюртмачисига айлантирилиши орқали қарор қабул қилиш тезлашади, маблағ эса эҳтиёж турган жойга яқинлашади.

Айниқса, огир маҳаллалар учун таклиф этилаётган 2-3 қарра қўшимча ресурс муҳим. Чунки имконияти чекланган ҳудудга барча жой учун бир хил ёндашув билан натижа чиқариб бўлмайди. Қайси маҳаллада иш ўрни яратиш учун кўпроқ маблағ зарур бўлса, ўша жойга каттароқ ресурс йўналтирилади. Мақсад имкониятни тенглаштиришдир.

Шу нуқтаи назардан қараганда, янги тизимнинг асосий мазмунни ваколатларни юқоридан қўйиб бўғинларга ўтказиш билан бирга қарор қабул қилиш жараёнини инсонга, лойиҳага ва натижага яқинлаштиришда намоён бўлади. Маҳалладаги ҳоким ёрдамчиси имкониятини кўра олса, банк ходими уни молиялаштириш йўлини топса, туман штаби қарорини тез қабул қилса, маблағ иш ўрнига, даромадга ва оила ризқига айланади.

9 сентябрь кунги давлатимиз раҳбари раислигида ўтказилган ҳудудларда аҳоли бандлиги ва даромадини ошириш борасида амалга оширилаётган ишларга бағишланган кенгайтирилган йиғилишда ҳам бир қатор муҳим вазифалар белгилаб берилди. Жумладан, янги маблағ излашдан кўра, ҳудуднинг ўзида мавжуд, аммо тўлиқ ишламалланган имкониятларни ҳаракатга келтиришга эътибор қаратиш зарурлиги таъкидланди. Хусусан, давлат банклари балансидан турган қарийб 2,5 мингта объект ва мол-мулкнинг умумий қиймати 10 триллион сўмга яқин бўлиб, уларни самарали ишга тушириш орқали 40 минггача иш ўрнини тиклаш имконияти борлиги қайд этилди. Рақамлар муҳим бир ҳақиқатни кўрсатади: камбағалликни қисқартириш учун янги ресурс яратишдан ташқари мавжуд имкониятларни қайта жонландириш орқали ҳам минглаб одамлар учун даромад манбаини шакллантириш мумкин.

Инсон фаровонлиги фақат даромад билан ўлчанмайди. Бир оиланинг иқтисодий ахволига фарзандлар сони, саломатлик, ногиронлик, оила аъзосининг хорижда меҳнат қилиши каби омиллар ҳам таъсир қилади. Шу сабабли ижтимоий ҳимом тизимида инсоннинг ҳолатига чуқурроқ қараш зарурати пайдо бўлмоқда. “Ижтимоий реестр”ни шакллантиришда оила даромади билан бир қаторда унинг турмуш шароитига таъсир қилувчи бир нечта омилга бир вақтнинг ўзида баҳо бериш тизими жорий этилади. Натижада ижтимоий кўмак ҳақиқатан кўпроқ

эҳтиёж сезаётган хонадонларга аниқроқ йўналтирилади.

Жумладан, мамлакатда камбағаллик даражаси 3,9 фоизга тушгани ҳолда, 3 ёшгача фарзанди бор оилаларда мазкур кўрсаткич 6,5 фоизни ташкил этмоқда. Фарқнинг ўзи бир муаммони кўрсатиб турибди: бола парвариши даврида ота-онанинг меҳнат қилиш ва даромад топиш имконияти қисқаради. Шунинг учун бундай оилаларга моддий ёрдам ва ота-онани уйда ёки маҳаллада ишлаш имконияти билан таъминлаш, бола тарбияси билан меҳнат ўргатсидати узилиши намайитириш керак.

Ишлайдиган оналарга фарзанди бир ёшга тўлгунча қадар ижтимоий сўғурга жамғармасидан нафақа тўланиши, меҳнатга лаёқатсиз эҳтиёжманд оилалар учун “пассив даромад” келтирадиган ижтимоий пакетга 300 миллиард сўм ажратилгани шу мақсадга хизмат қилади. Мазкур ёрдамдан фойдаланган 11 минг оиланинг яримида даромад сезиларли ошгани ижтимоий кўмак оилани вақтинча қўллаб-қувватлабгина қолмай, унинг ўзини тиклаб олишига хизмат қилса, самараси узоқроқ давом этишини кўрсатади.

Келгуси йилдан “Ижтимоий реестр”га қиритилган оилалар фарзандларининг боғча тўлови, ўқув маркази харажати, йўлқираси ва олийгоҳ ётоқхонаси учун тўловлар ваучер орқали қопланиши шу ёндашувнинг мантқий давомидир. Ваучернинг 12 ой амал қилиши, оила реестрдан чиқарилганидан кейин ҳам ундан фойдаланиш имкони сақланиши боланинг таълими оиладаги қисқа муддатли молиявий қийинчилик сабаб тўхтаб қолмаслиги учун муҳим кафолат бўлади.

Эндиликда асосий эътибор қабул қилинган қарорларнинг маҳаллада қандай ишлашига қаратилади. Вилоят ва туман ҳокимлари сентябрь-декабрь ойларида 350 минг кишини доимий ишга жойлаштириш, 1 миллион аҳолининг даромадини ошириш ва йил якунига қадар 230 минг оилани камбағалликдан чиқариш вазифасини олмақда.

Хитой тажрибаси асосида туман ва маҳаллада аҳоли билан бевосита ишлайдиган ходимлар учун аниқ кўрсатмалар ишлаб чиқиши шу эҳтиёждан келиб чиқади. Чунки катта вазифаларнинг натижаси хонадон эшигидан бошланади. Бир оиллага муносиб иш топилиши, бир боланинг таълими олиши, бир онанинг меҳнатга қайтиши, бир хонадоннинг доимий даромад манбаига эга бўлиши белгиланган мақсадларнинг ҳаётдаги ўлчовидир.

Ҳар бир инсон ҳаётида имконият эшиги очилган лаҳза бор. Ана шу имконият инсонга ўз кучига ишониш, меҳнатига суяниш ва ўз йўлини топиш учун куч беради. Бир оиллага муносиб иш, бир тадбиркорга зарур шароит, бир инсонга ўз қобилиятини намоён этиш учун имконият яратилса, унинг таъсири бир хонадон доирасида қолмайди. Хонадондаги даромад маҳаллага, маҳалладаги фаровонлик эса юрт тараққиётига уланади. Шу маънода, яратилаётган имкониятларнинг энг катта мақсади — инсонни доимий ёрдамга эҳтиёж сезадиган ҳолатдан ўз меҳнати, салоҳияти ва ташаббуси билан даромад яратадиган даражага олиб чиқишдир. Чунки инсон ўз қўли билан топган ризқнинг қадри ҳам, баракаси ҳам бошқача бўлади. Кеча имконият кутиб турган хонадон бугун ўз даромадини яратса, эртага яна бир инсонга иш эшигини очили мумкин. Ана шундай ҳаракат бир хонадондан бошланиб, маҳалла ва бутун жамият ҳаётига таъсир кўрсатади.

Сардор ТОЛИБОВЕВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

ҲАЁТИЙ ТАШАББУСЛАР ҚАНОТИДА

Замон билан ҳамнафас

— Ўшанда — тадбиркорликни бошлашимиздан олдин солиқ, ички ишлар ходимлари келиб, фақат тўловдан гап очарди. Ахволимиз ҳам шунга яраша эди. Уч хонали уйда етти чок яшардик. Ёғингарчилик бўлса, тоддан чакка ўтарди. Ота-онам рўзгор кам-кўстидан орттириб, уйни таъмирлашга имком топа олмади. Бирин-кетин вояга етиб борардик. Имонсизлик сабаб рўзгор қорига яраб турган сигирини сотиб, хорижга иш излаб кетганман. Ўн йилдан кўп муддат чет элда ишладим. Огир меҳнат шароитида, яқинлардан йироқда ишлаш осон бўлмаган, албатта. Болалигимдан техника яшаш, йиғишга қизиқардим. Хорижда бетон

ташкilotи фаолиятини йўлга қўйдим. Яратилган шароитлар янги гоё, мақсадлар сари даъват этди. Ўшанда қишлоғимизда унча оммалашмаган бетон блоклари учун жиҳоз ясаб, қурилиш материали ишлаб чиқара бошладим. Ҳамма ишининг бошида синовий дамлари бўларкан. Ишлаб чиқарган махсулотларимга харидор топа олмай, яқинларим, ошна-оғайниларибга текин бериб юборган пайтим ҳам бўлди. Аммо ҳаракатдан, излашдан тўхтамадик. Бугун биз ишлаб чиқараётган жиҳоз ва ускуналарга талаб юқори.

Бундан ташқари, уларга хизмат кўрсатишни ҳам йўлга қўйганмиз. Жараён куёш панеллари ёрдамида ишлайди. Ҳар ойда 6 миллион сўмлик электр энергияси сарфлар эдик. Ҳозир эҳтиёжимиздан ташқари, 3 миллион сўмлик электр энергияси сотяпмиз. Бу ҳам биз учун катта имконият!

Корхонада ишлаб чиқарилаётган турфа технологик жиҳозлар ички бозордан ортиб, қўшни давлатлар бозорига ҳам кириб бормоқда. Утган йили бу борадаги кўрсаткичлар салмоғи 400 минг долларга етди. Жорий йилда экспорт салмоғи яна икки-уч ҳисса ортади. Бу йўналишда Афғонистон,

Туркменистон ва Ҳиндистондаги ҳамкорлар билан музокаралар олиб бориляпти.

— Ҳар бир ускунани ясашдан олдин фикрлашамиз, баҳслашамиз ва бир қарорга келгач, ишга киришамиз, — дейди чилангар Баҳодир Шерматов. — Биз ишлаб чиқараётган қурилмалар бошқа брендлар махсулотига қараганда нисбатан арзон ва тақомиллашган. Чунки асосан маҳаллий хомашёдан фойдаланамиз. Фақат электрон қурилмаларни хориждан олиб келамиз. Ёшларга “устоз-шогирд” аънаси асосида касб-хунар ўргатяпмиз.

Замон билан ҳамнафас, янгилликка интилувчан тадбиркор газоблок, ёғоч қириндиси, шולי тўпони, хас-хашак ва гўзапойдан арзон ёқилги — брикет тайёрлаш линияси каби технологик ускуналар ишлаб чиқаришни ҳам йўлга қўйган. Шу орқали юртимиздаги тадбиркорларга ҳам катта кўмак бермоқда. Масалан, чикиндилардан ёқилги брикетни ишлаб чиқариш техникаси бир кунда 5 тонна хомашёни тайёр махсулотга айлантира олади. Уни ишлатиш учун катта майдон, қўйлаб ишчи кучи ҳам талаб қилинмайди. Бугун бозоримизда брикетга эҳтиёж етарлича. Демак,

шулар жумласидан. Корхонада маҳалланинг 30 дан зиёд ўғил-қиз меҳнат қилмоқда. Иқболжон шу даражада еттуғунча синовли кунларни яшаб ўтди. Аввалига мактабдан бўш вақтида гуваляк, ғишт қўйиб сотишга ҳаракат қилди. Риштонлик кулол Маъмуржон Тожиддиновга шогирд тушди. Хунар сирини пухта ўзлаштиргач, уйда кулолчилик цехи ташкил қилди. Аммо махсулот ишлаб чиқариш ва сотиш шароити йўқлиги боис, бири икки бўлмади.

қоришма тайёрлаш цехида ишлаб юриб, шу ишлаб чиқариш тармоғини юртимизда йўлга қўйса, дастгоҳларни ўзимиз тайёрласак бўлмайдими деган савол ўйлантирадиди. Лекин булар хомхашёдай туоларди, — дейди Иқболжон Исроилов. — Президентимиз янгиланишлар даврини бошлаб бериб, тадбиркорларга кенг йўл очди. Янги имтиёз ва имкониятлар берилди. Бундан куч олиб, катта ишонч ва умид билан 2017 йили уйга қайтдим. Дастлаб 150 ўринли “Мўжизалар уйи” нодавлат мактабгача таълим

Расулжон КАМОЛОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

6 МЕЗОН

2026 йил 11 сентябрь, 188-сон

Зиёда АМИНОВА,
Қашқадарё вилояти ҳокими
ўринбосари —
оила ва хотин-қизлар
бошқармаси бошлиғи,
“Шухрат” медали соҳиби

Бир зумда ҳовлини болажонлар овози туттади. Файзли дастурхон атрофида яқин уч-тўрт йиллик режа ҳақида сўз кетади. Миллий сертификат олган неваря бобосига ютуғи ҳақида айтди. Магистратурани тугатган келин бошлаган илмий ишининг мавзуси ҳақида гапирди.

— Моможон, кучлчам, — дейди беш ёшли Муътабархон.

— Ҳа, жоним болам, кеча онанг нон ёпаётганида атайлаб кулча қилиб бердим. Бизга болаликдан қулогимизга қуйиб келишадди: “Нонинг бекулча, уйинг бебола бўлмасин”, деб. Болали уй файз-барака маскани, олақол, — дейди Сулув момо неварасининг бошини силаб.

Ўғил билан келин болаларни олиб боғчага, ишга отланади. Отахон ҳовли тўридаги бог томон юради. Мева-чева пишган, шуни тезроқ териб улашиш керак. Онахон эса эрта-индин нишонланадиган байрам учун тадорик бошлаб қўлга игна-ип олади.

Биз томонларда тонг мана шундай файзиё отади. Кунлар нурафшон бошланади. Ҳаёт қайнайди. Бир кўча асфальтланмоқда. Яна бир манзилда одамлар жам бўлиб “Ташаббусли бюджет”да голиб бўлган лойиҳанинг бошида турибди, янги спорт майдончаси барпо этилади. Ана қаранг, бир оилада уч қиз бирдан талабалик бахтига эришибди, катта байрам! Ўқув марказлари, савдо комплекслари, турар жой мажмуалари, кутубхоналар тиббиёт масканлари, айниқса, болажонлар учун яратилаётган шарт-шароитларни кўриб, дилингиз яйрайди. Қандай гўзал ва муаззам диёр бу! Танги, меҳнатсевар, эртанги кунга иштиғиқ билан халқ яшаётган осойиш, оройишдаги Ватан! Шукр!

Биз томонларда ФАЙЗИЁБ ТОНГЛАР ОТАДИ

Қуёш заррин нурлари билан борлиқни нурафшон қилаётган файзли паллада чехраси офтобдан ҳам нурли онахон қўлини дуога очиб, юртга омонлик сўрамоқда. Ҳовлидаги ишлар билан андармон келинчакнинг шип-шип қадам товуши эшитилади. Чиннидек тоза, райхон хиди анқиган кўчаларда маҳалладошлар ақин йилларда ўзлаштирган одатига кўра тонгги сайрни бошлаган.

Туганмас сабоқ

Тонгги мусиқа оҳангиди қарши олиш, кун якунида ёстиққа хотиржам бош қўйиш, эрта, индин ва яқин беш, ўн йиллик режаларни тузиш — бизда шунақа. Бунга ўрганиб қолганмиз. Худди шундай бўлиши керакдек. Аслида, бунинг ортида миллатсевар, элпарварларнинг тинимсиз меҳнати, ташаббускорлиги ётибди. Юртимизнинг тақдир, эртаси учун қайғураётганлар фидойилиги бор! Бу фидойиликнинг олий нуқтасида азиз ва муқаррам халққа бўлган чексиз меҳрининг, миллатсеварликнинг туганмас сабогини уқасиз!

Ҳамюртларимиз ислохотлар кузатувчиси эмас, бевосита иштирокчисига айланмоқда. Барча улуг ишлар марказида ҳазрати инсон тургани, унинг манфаати, нияти, орзу-умидлари барчасидан устун экани ҳар қадамда намоён бўляпти. Одамлар тадбирили бўлишни, яхши яшашнинг гаштини ўз ҳаётига синдириб бўлди.

Бир пайтлар “мен тадбиркорман” дейишга юртдошларимизнинг ҳадди сизганман. Негаки кераксиз аралашув, ортинча текшир-текширлардан зада бўлиб, тадбиркорлигини ошқор қилишни ҳам истаманган. Мулки, бисоти ҳақида аён қилишнинг ортида қанчаллик азият кутиб турганини ҳис этиб, у тадбиркорлигини айтмас эди, айта олмас эди.

Бугун эса муҳит буткул бошқача. Иш ўрни яратиш, маҳсулот ишлаб чиқариш, нафақат ички, балки ташқи бозорда ҳам ўз ўрнига эга бўлиш учун ҳаракат қилаётган ишбилармон, тадбирли инсонлар сони ортмоқда. Лидер, чемпион тадбиркорлар фаолияти жамиятнинг асосий кучига айланди. Тадбиркорлар кунли белгиланди. Энди уларнинг ҳам байрами бор, муқофотлар, олқишлар...

Сўнгги беш йилда кичик ва ўрта тадбиркорлар сони 2,5 карра кўпайди. Уларда 12 миллиондан ортиқ аҳоли банд қилинган. Бу жами банд аҳолининг 75 фоизини ташкил қилмоқда. Қашқадарёда тадбиркор аёллар қарийб 36 мингдан орти. Вилоятда ҳунарманд аёллар сафи кундан кунга кўпаймоқда. Тадбиркор бўлишнинг ижобий томонлари борлиги — яратиб берилаётган имтиёз ва имкониятлар кўлами, салмоғи кенгайиб бораётганида. Яна бир қувончли жиҳати, улар маҳалла, яшаб турган ҳудуднинг ўсиши, юқалиши йўлида қилаётган жонқуярлиги билан манзиллар ободлигини таъминляпти.

Қарши шаҳридаги ёш тадбиркор Асал Зиёдованинг ҳаётида 2026 йилнинг ёзи эсда қоларли воқеалар билан муҳурланди. У Президентимиз қўлдан “Келажақ бунёдкори” медалини олди. Ҳозир тадбиркор бу рағбат ортида ишонч, масъулият ва шараф борлигини англагани сари маррани банд олмоқда. У асос солган “Болалар академияси” нодавлат таълим муассасасида илм талабларга инглиз, рус, япон, корейс ва хитой тиллари ўргатилади. Шунингдек, ўқувчилар АТ, робототехника, шахмат, каратэ ва гимнастика йўналишларида ҳам билим ва кўникмаларини ривожлантирмоқда.

Бу меҳнат натижа бера бошлади. Ўн икки ўқувчи халқаро инглиз тили сертификатини қўлга киритди. Вилоятда илк бор 2-синф ўқувчиси Мухаммадзиз Норқороев В1, 3-синф ўқувчиси Дурбек Файзуллаев ҳамда 4-синф ўқувчиси Фадҳиддин Бозоров В2 даражасидаги сертификатларга сазовор бўлди. Ўқувчиларнинг бу муваффақиятлари Асал Зиёдовани янаям масъулият билан ишлаш, таълим методикасини ривожлантиришга ундамоқда. Янги режа ва лойиҳалар устида ишлаяпти. Кластер ташкил этиб, таълимдаги узвийликни изчил давом эттириш ҳамда ёш истеъдод соҳибларини катта ҳаётга йўналтириш йўлида изланмоқда.

Деҳқонobod тумани марказидан 65 километр узоқда жойлашган Белибойли маҳалласидамиз. Олис ҳудуд аҳолиси муаммоларни кўндаланг қўйиб, бизни қарши олса керак деб ўйлагандик. Ҳаёлларимиз пуч чиқди. Бизни кунда бир ютуққа эришаётган ёшлар, уларнинг ютуғидан масрур ота-оналар қарши олди. Муниса Алиқулова мuddатидан

изланиш ҳамиша самара беришини ифода қилмоқда. Биргина Қашқадарёда 2020-2025 йиллар давомида “Аёллар дафтарини” тизими 412 минг 597 хотин-қиз киритилган. Уларнинг 412 минг 448 нафарига барча манбалар ҳисобидан 414,6 миллиард сўм ердан кўрсатилди. Тадбиркор аёллар кашф этилди. Ички ҳадиқлар ювилди. Излаган имкон топан, албатта, бугун ўз ҳаётига, оиласига янгиликларни, ўсиш ва юқалишни олиб кирмоқда.

Миршор тумани Ободон маҳалласи аҳли Улуғой Раимовани имкониятлардан унумли фойдаланган ишбилармон аёл сифатида билади. У уч йил илгари “Аёллар дафтари”да эди. Ундан таклиф, лойиҳа сўрашганида “қандай бўлар экан, бирор ўзгариш қилинармиди” деган ўйга боргани ҳам рост. Дастлаб 10 миллион, кейин 33 миллион сўм кредит олди. Бугун паррандачилик корхонасига эгалик қилмоқда. Ҳозир паррандалар сони 1000 тага етди. Етиштирилган гўшт маҳсулотлари ички бозорга чиқарилиб, оилага барқарор даромад келтирмоқда. Бундан ташқари, у иктымий масъулиятини ҳам унутмайди. Маҳалладаги кам таъминланган оилаларга 40 тагача курка жўжа тарқатади. Уларга ем бериб, тайёр бўлгач, яна ўзи сотиб олади. Шу орқали оилалар кўшимча даромадга эга бўлади. Халқимизнинг гўштга эҳтиёжи ҳам қопланади. Бир оилада бошланган тадбиркорлик маҳалла бўйлаб ёйилди, одамлар кимўзарга меҳнат қилияпти, фойданинг этагидан ушлаб, даромадини ошirmoқда.

Аёл бахти оила қувончи билан чамбарчас бўлгач. Қувонч эса оиланинг фаровонлигига бўлгач, ўз ўрнида бу йўлда энг зарур инвестиция илм, таълимга тикилган сармоя эканини даврнинг ўзи кўрсатмоқда.

Абдураўф Фитрат “Оила” асаридида ўқувчиларга қарата “Шарафимизни, ватан ва миллатимизни ҳимоя қилиш учун фарзанд етиштиришнинг”, дея хитоб қилган эди. Фарзанд нафақат ота-она ҳаётининг давомини, балки миллат иқтидори, обрў ва эътиборини белгилайдиган, авлодларни авлодларга боғлагувчи муҳим бир ҳалқадир.

бу! Бу сўзни бирдан айтиб бўлмайди, обдан тайёрғарлик кўриб, кимлигининг ҳис қилиб айтсанг, фаҳмига етасан. Биргина сўз қатида одамийликнинг минг бир фазилати борлигини қаранг. Отам, онам, ёру дўстларим ёдимга тушди, мана, биргина сўзнинг шарофати, — дея узоқларга боқиб гурунғ бераётган Абдурашид бобонинг чехраси кўз ўнгимда янаям нурли бўлади.

Яна бир сўхбатдошим устоз Элмурод Боймуродовга кулоқ тутаман: — Ҳар бир оҳанг, мақом — бир умр. Агар ҳеҳн солиб тингласангиз, ҳаётни уққан-дек бўласиз. Тугилиш, ёшлик, ўрта ёшлик ва кексалик. Мақомда ҳам кириш бор, маром, авж ва хотима бор. Бунини тушуниш учун мақомдаги моҳиятини англаш, ўша олам ичида яшаш керак. Нега баъзан яхши қўшиқ тинглаётганда “оҳ” деб юборилади, баъзан йиғи келади? Чунки унинг замирида тарбия бор, оҳанг орқали қалб билан муомала қилувчи сеҳр бор.

Устознинг сўзлари оҳангга ўхшайди. Ҳали қўламасидан туриб, мақом тингланган-дек бўлаверасиз.

— Кейинги йилларда қашқадарёлик қизларнинг олий таълимга камрови ортиди. Ўқиган, уққан қиз қаерда бўлса ҳам қадрли эканини ота-оналар тушуниди. Улар қизларни ўқитишга аввалгидан кўра кўпроқ рағбат кўрсатмоқда. Ишонасизми, Шаҳрисабзнинг Мўминобод қишлоғида қайноналар келинини олий маълумотли қилиши кимўзарга айланибди. “Келиминг бўлгуси профессор” деб кўкси тўлиб гапирётган молларини учратасиз. Бунинг боиси, Шаҳрисабзда бир эмас, учта олий таълим даргоҳи фаолият кўрсатмоқда. Кўқдалада эса ўтган йили 49 битирувчи тиббиёт соҳасини танлаб, талаба бўлди. Уларнинг 22 нафари қизлар, — дейди вилоят “Оқила аёллар” ҳаракати раҳбари Гулноза Узоқова.

Мамлакатимизнинг қай бир манзили, қай бир гўшасида бўлман, мана шу қаби қайноқ ҳаёт, ширин гурунлар сизга пешвоз чиқади. Улуғ неъмат — мустақиллик берган имконият ва шарт-шароитлар ҳақида соатлаб гурунлар бўлади. Исломи цивилизацияси маркази, Имом Бухорий мажмуаси, Майда-накда барпо этилаётган янги ва замонавий қиёфдаги туристик марказ... Қадим ва навқирон шаҳарлар жамоли, ҳамюртларимиз, хорижлик сайёҳларнинг эътирофлари... Буларнинг барчаси кўз ўнгимизда бўлмоқда. Юракни уйғотар фурсатларда кўнглимдан бир ёруғ ўй ўтади: шундай кунлар, шундай дамлар бўлади — садағаси кетсанг арзийди.

Юрт бўйлаб кезиб, дарёдёл одамлар билан сўхбатлашиб, тобора ҳис қиласизки, бугун элда бирлашмиш азам юқсалмоқда. Бунини кўриб, ўз иштиёқ ила шу юқсалишнинг иштирокчисига айланасиз!

Садағаси бўладиган дамлар

— Ватан нима дейсанми, қизим? Бу саволга жавоб бериш учун ҳовлида оддий чўпини от қилиб миниб юрган неварамни бир эркалашим, бағримга босишим керак. Унинг кўзига термулиб, ҳис қилганларимни айтиб берсамми? Агар айта олсам... у бир қарашда отамни эслатади, у оёқ қўйган шу замин менга табаррук — Ватан! Тиллари келишиб-келишмай, бир пайтлар онам қулогимга қўйган гапларни айтади шу мурғак. Ватан... онам-да

Қораўзак тумани кенгликларида эсган шамол энди шунчаки ўтиб кетмайди. У электр энергиясининг муҳим манбасига айланмоқда. Бу ерда қувват 200 мегаватт бўлган замонавий шамол электр станцияси ишга туширилди. Янги объектнинг аҳамиятини унинг ишлаб чиқариш қуввати ва йиллик кўрсаткичлари ҳам яққол намоён этади. Станция тўлиқ қувватда ишлаганда йилга қарийб 701 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқариши кутилмоқда. Бу қарийб 292 минг хонадоннинг бир йиллик электр истеъмолига тенг. Эътиборли жиҳати, мажмуада 100 мегаватт қувватга эга энергия сақлаш тизими ҳам барпо этилган. Зеро, шамолнинг тезлиги доимо бир хил эмас. Энергия сақлаш тизими ишлаб чиқариладиган қувватни захиралаб, зарурат туғилганда тарқоқа узатади. Шу орқали электр таъминотида барқарорлик таъминланади.

— Қорақалпоғистонга юқори технологиялар келиши одатий ҳолга айланди. Бунинг барчаси халқимизга эътибор самараси деб ўйлайман. Айти пайтда ҳар бир сармоядорни ишонтириб, бу ерга олиб келиш ортида катта меҳнат, кучли сиёсий ирода турганини ҳам яхши англаймиз, — дейди профессор Ботир Матмуродов.

Лойиҳанинг яна бир муҳим жиҳати, у сабаб янги иш ўринлари яратилди. Замонавий станция, кўрсаткич ва технология жараёниларни назорат қилиш учун юқори малакали

мутахассисларга эҳтиёж сезилмоқда. Бу эса, ўз навбатида, энергетика соҳаси учун янги кадрлар салоҳиятини шакллантиришга хизмат қилади.

— Бундан 10 ой олдин 100 мегаваттли шамол электр станцияси ишга тушган эди. Бир йил ўтмасдан ундан икки карра катта қувватга эга шамол электр станцияси иш бошлади. Бу ерлар қуш учса қаноти, одам юрса оёғи қуядиган жойлар эди. Шундай жойнинг салоҳиятини тўғри баҳолаб, уйимизни ҳам кўнглимиздай ёритадиган лойиҳа

қилинганидан мамнунмиз. Ахир бу шунчаки янги электр манбаи эмас, у янги иш ўринлари, саноатни диверсификациялаш, ишлаб чиқариш барқарорлиги ва аҳоли фаровонлигига хизмат қиладиган муҳим инфратузилма, — дейди “Нуроний” жамғармаси Қорақалпоғистон Республикаси бўлими бошлиғи Турсиноб Абдужабборов.

Саудия Арабистонининг “ACWA” компанияси томонидан амалга оширилган ушбу

лойиҳа Ўзбекистоннинг кам углеродли энергия келажагига ўттиш йўлидаги муҳим қадамдир. Ҳудудда шамол деярли тўхтамайди. Шунга қарамай, энергияни сақлаш тизими яратилган. Бу эса барқарор ва ишончли электр таъминотига хизмат қилади.

Минажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари тахририяти” ДМ МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси	Бош муҳаррир: Салим ДОНИЁРОВ Қабулхона: (71) 233-56-33 Эълолар бўлими: (71) 233-70-98	Тахририятга келган қўлғизмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета тахририят компьютер марказида сақлалади. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “ШАРҚ” НМАК масъул. Босмахона телефони: (71) 233-11-07.	Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 236. Буюртма Г-946. 29323 нусxada босилди. Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А2. Баҳоси келишилган нархда.	Навбатчи муҳаррир: Боборовшан Ғозидинов Мусаххис: Шерзод Маҳмудов Дизайнер: Зафар Рўзиев Манзилимиз: 100060, Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй Ўза яқуни — 21:10 Топширилди — 01:40
--	---	--	--	---